

ØKONOMIRAPPORT PR. MARS 2020

RÅDMANNEN 30. MARS 2020

Økonomirapport per februar 2020

Innhold

Sammendrag	4
Særskilte rapporteringspunkter	7
Mer-/mindreforbruk	7
Internfakturering.....	7
Økonomiske konsekvenser av COVID-19 viruset.....	7
Sentrale poster	8
Skatt og rammetilskudd.....	8
Andre sentrale inntekter	9
Finansielle poster.....	10
Sentrale utgifter	12
Årsoppgjørdisposisjoner	12
Kommunenes tjenesteområder	13
Hovedutvalg for oppvekst og utdanning	14
<i>P01 Skole</i>	14
<i>P02 Barnehager</i>	15
<i>P03 Forebyggende tjenester</i>	17
Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg	18
<i>P04 Helse</i>	18
<i>P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne</i>	19
<i>P06 Hjemmetjenester og institusjon</i>	20
<i>P07 Rus og psykisk helse</i>	20
<i>P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig</i>	21
Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet	23
<i>P09 Kultur, idrett og frivillighet</i>	23
<i>P10 Medvirkning og lokaldemokrati</i>	23
Hovedutvalg for tekniske tjenester.....	24
<i>P11 Utbygging og samferdsel</i>	24
<i>P12 Vann, avløp og renovasjon</i>	24

<i>P13 Arealplan og miljø</i>	25
Formannskap	25
<i>P14 Ledelse, styring og administrasjon</i>	25
<i>P15 Samfunnsikkerhet</i>	26
<i>P16 Næringsutvikling</i>	26
<i>P18 Politisk styring</i>	27
Investeringsbudsjettet	27

Sammendrag

I disse dager er utbruddet av koronaepidemien viet stor oppmerksomhet i nyhetsbildet. Selve månedsrapporten per utgangen av februar er imidlertid avgrenset til å rapportere på den ordinære driften i årets to første måneder og avvik relatert til dette.

Det bildet som tegnes i februartapporten vil endre seg. Det er bred enighet på Stortinget om at kommunene skal få kompensasjon som følge av koronapandemien. Det er imidlertid alt for tidlig å si noe eksakt om hvordan dette vil slå ut i kommunens økonomi.

På bakgrunn av tiltak som er satt i verk nasjonalt og lokalt er det utarbeidet et eget vedlegg til februartapporten som belyser kjente økonomiske konsekvenser pandemien har for kommunens økonomi. Rådmannen vil komme tilbake med en mer detaljert omtale av dette i 1. tertialrapport.

Det går frem av månedsrapporten at Drammen kommune har utfordringer knyttet til å etablere balanse i driftsbudsjettet for 2020. I budsjettet ligger det allerede inne et krav til innsparinger på 2 prosent. Rådmannen ser at tjenestene hadde et for høyt kostnadsnivå inn i 2020. Foreløpig årsprognose tilsier et merforbruk på nesten 92 millioner kroner.

Det forberedes tiltak som vil bidra til å redusere merforbruket. Å bringe budsjettet i balanse er en krevende prosess, som uansett ville ta noe tid. I dagens situasjon, hvor mange av kommunens virksomheter er under hardt press som følge av pandemien, vil dette bli enda mer tidkrevende. Ledelse og ansatte har nødvendigvis fullt fokus på å håndtere situasjonen rundt koronautbruddet.

Dette vil kunne innebære at årets budsjettutfordringer til en viss grad må løses ved bruk av engangsmidler, noe som understreker viktigheten av det arbeidet som skal gjøres i forberedelse av økonomiplan 2021-2024. Utfordringene løper ikke fra oss, de må håndteres i økonomiplanen.

Rådmannen ser på dette som en svært alvorlig situasjon, og vil drøfte dette med formannskapet i budsjettseminaret rett over påske.

For høyt driftsnivå inn i 2020

Tjenesteområdene melder om et samlet merforbruk på omlag 98 millioner kroner på årsbasis. Dette er foreløpige vurderinger. Det er tidlig på året og det gjøres oppmerksom på at prognosene er usikre. Det er hovedutvalg for helse, sosial og omsorg og hovedutvalg for oppvekst og utdanning som har de største økonomiske utfordringene med anslått merforbruk på henholdsvis 65 og 16 millioner kroner.

Virksomhetene i de tre tidligere kommunene endte med et merforbruk på rundt 61 millioner kroner for budsjettåret 2019, særlig innenfor de nevnte områdene. Dette indikerer at tjenesteområdene har for høyt driftsnivå med seg inn i 2020.

Det er iverksatt flere tiltak, og rådmannen vil frem mot 1. tertialrapport utarbeide strategier for å levere et best mulig grunnlag for å oppnå budsjettbalanse i 2020.

Disponible midler i 2020

Til tross for merforbruk innenfor tjenesteområdene hadde de tre tidligere kommunene til sammen om lag 80 millioner kroner i overskudd (udisponert mindreforbruk) i regnskap 2019. Dette er frie midler som formelt kan disponeres ved behandlingen av de tre regnskapene i kommunestyrets møte i juni. I tillegg

har kommunen mottatt 33,5 millioner kroner i reformstøtte fra staten. Disse midlene er avsatt på sentralt ansvar, og er foreløpig ikke disponert.

Rådmannen foreslår ingen endring av skatteanslaget nå

Drammen kommune hadde god skatteinngang mot slutten av 2019, betydelig høyere enn forutsatt i økonomiplan 2020-2023. For å nå skatteanslaget i økonomiplanen, forutsettes en skattevekst i 2020 på 1,6 prosent.

Skatteinntektene i årets to første måneder er 0,5 millioner kroner høyere enn budsjettert. Inntektene består i stor grad av forskuddstrekk for november og desember 2019, og er derfor forventet å ligge høyere enn den budsjetterte skatteveksten på årsbasis.

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2020 vedtok Stortinget å redusere den kommunale skattøren. Dette vil først slå ut i skattetallene for mars. Rådmannen foreslår ikke endringer i skatteanslaget nå, men følger utviklingen nøye frem mot 1. tertial. Det er hensiktsmessig å avvete regjeringens forutsetninger i revidert nasjonalbudsjett, ikke minst i lys av situasjonen rundt pandemien.

Rammetilskuddet kan bli 3-4 millioner kroner lavere enn forutsatt

Rammetilskuddet er per utgangen av februar i samsvar med budsjett. Siden forutsetningene for årets skattevekst er endret som følge av høyere skatteinntekter høsten 2019 enn lagt til grunn i økonomiplanen, vil kommunens inntekstutjevning isolert sett bli 3 - 4 millioner kroner lavere enn forutsatt. Inntekstutjevningen vil imidlertid påvirkes av flere forhold, og rådmannen kommer tilbake til dette i 1. tertialrapport.

Renteforutsetninger og utviklingen i finansmarkedet

Finansmarkedene er preget av betydelig usikkerhet og store og raske svingninger. Det er per i dag ikke mulig å forutse hvor lenge denne uoversiktlige situasjonen vil vedvare. Nedsatt rente taler for at kommunens innlånsutgifter på noe sikt vil kunne bli lavere enn budsjettert, men samtidig vil også avkastningen på plassering av kommunens overskuddslikviditet bli redusert.

Det er svært vanskelig å gi holdbare prognoser for finansmarkedet, men et foreløpig anslag per februar indikerer en netto besparelse på finansområdet i størrelsesorden 4 – 8 millioner kroner med dagens renteleie. Utviklingen på området følges tett.

Ingen tilbakeføring av mer-/mindreforbruk i 2020

I henhold til økonomireglementet skal programområdene ta med seg mer-/mindreforbruk fra ett år til det neste, innenfor 2 prosent av områdets brutto driftsbudsjett.

På bakgrunn av at det er en spesiell situasjon i 2020 med overgang til ny kommune og et betydelig økonomisk tilpasningsbehov, har rådmannen lagt til grunn at det ikke legges opp til framføring av mer-/mindreforbruk fra 2019. Prinsippet om videreføring av mer-/mindreforbruk vil i utgangspunktet legges til grunn fra og med budsjettåret 2020 i henhold til økonomireglementet.

Hovedoversikt drift – status per februar 2020

Beløp i 1000	Regnskap hiå. 2020	Rev. bud. hiå. 2020	Avvik i kr hiå. 2020	Rev. bud. 2020	Prognose- avvik i kr
Sentrale inntekter					
Skatt på inntekt og formue	-378 067	-377 486	581	-3 016 295	-
Rammetilskudd	-529 386	-529 416	-30	-2 755 409	-
Engangsmidler kommunereform	-33 500	-33 500	0	-33 500	-
Integreringstilskudd	0	0	0	-109 319	-
Tilskudd enslige mindreårige flyktninger	0	0	0	-32 678	-
Rente og inv. kompensasjon fra staten	0	0	0	-24 412	-
Overføring fra kommunale foretak	0	0	0	-87 383	-
Sum Sentrale inntekter	-940 953	-940 402	551	-6 058 996	-
Sentrale utgifter					
Lønnsreserve	0	0	0	80 869	-
Overgangskostnad ny kommune	0	0	0	33 500	-
Husleie, renhold mv. ufordelt	3 265	3 300	35	672 608	-
Premiefond	0	0	0	-59 728	-
Premieavvik	0	0	0	-162 753	-
Amortisering av tidligere premieavvik	0	0	0	120 059	-
Tilskudd/kontingent pensjon	0	0	0	1 400	-
Diverse fellesutgifter (netto)	1 813	1 769	-45	0	-
Sum Sentrale utgifter	5 078	5 069	-10	685 955	-
Programområdene					
P01 Skole	171 709	180 054	8 345	1 088 320	0
P02 Barnehager	139 534	140 345	811	819 161	-8 000
P03 Forebyggende tjenester	67 223	64 996	-2 227	358 537	-8 100
P04 Helse	50 128	55 282	5 154	310 085	-8 900
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	54 458	54 031	-427	314 808	-9 000
P06 Hjemmetjenester og institusjon	159 845	167 733	7 888	998 459	-40 000
P07 Rus og psykisk helse	30 931	34 304	3 373	154 381	0
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	71 435	65 523	-5 912	395 477	-7 250
P09 Kultur, idrett og frivillighet	29 377	31 079	1 702	275 660	0
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	648	421	-227	5 673	0
P11 Utbygging og samferdsel	22 439	17 038	-5 401	80 220	-11 000
P12 Vann, avløp og renovasjon	18 931	19 666	735	-136 760	0
P13 Arealplan og miljø	8 854	9 844	990	47 860	-1 600
P14 Ledelse, styring og administrasjon	75 628	80 951	5 323	415 716	0
P15 Samfunnsikkerhet	13 700	15 023	1 323	90 681	2 000
P16 Næringsutvikling	1 626	1 948	322	11 627	0
P17 Arbeid og inkludering	249	0	-249	0	0
P18 Politisk styring	4 120	4 947	827	28 777	-6 100
P19 Sentrale poster	17	0	-17	0	0
Sum netto rammer	920 852	943 185	22 333	5 258 682	-97 950
Finansutgifter					
Renteutgifter, provisjoner og finans	3 216	3 072	-144	150 861	-
Avdragsutgifter	0	0	0	206 200	-
Renteinntekter	-1 346	-1 433	-87	-138 952	6 000
Utbytte	0	0	0	-98 800	-
Netto finansutgifter	1 870	1 639	-231	119 309	6 000
Netto driftsresultat (KOSTRA)	-13 153	9 491	22 644	4 951	-91 950
Disponering tidligere års regnskapsresultat	0	0	0	0	-
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	-88 550	-
Avsetning disposisjonsfond	0	0	0	0	-
Sum avsetninger	0	0	0	-88 550	-
Overføring til investeringsregnskapet	0	0	0	83 600	-
Årsresultat (overskudd (-)/underskudd (+))				0	-91 950

Forklaring på forkortelser: hiå = hittil i år, rev.bud. = revidert budsjett.

Særskilte rapporteringspunkter

Mer-/mindreforbruk

I tabellen under er mer-/mindreforbruk 2019 sortert etter hovedutvalgene for de tre gamle kommunene så godt det lar seg gjøre. I tråd med økonomireglementet er det også beregnet hvor mye 2 prosent av brutto driftsutgifter utgjør per hovedutvalg. Dette vil være grensen for tilbakeføring av mer-/mindreforbruk.

Årsresultat 2019 i de tidligere kommunene – sortert etter hovedutvalg

Millioner kroner	Drammen	Nedre Eiker	Svelvik	Samlet	2 % av brutto utgift
Hovedutvalg oppvekst og utdanning	4,0	1,2	-0,6	4,6	52,3
Hovedutvalg helse, sosial og omsorg	-59,1	-26,9	-1,8	-87,8	49,3
Hovedutvalg kultur, idrett og frivillighet	5,5	-0,8	-0,2	4,5	6,1
Hovedutvalg tekniske tjenester	2,2	-0,2	3,4	5,4	9,6
Formannskapet	10,7	2,9	-1,3	12,3	14,2

På bakgrunn av at det er en spesiell situasjon i 2020 med overgang til ny kommune og et betydelig økonomisk tilpasningsbehov, har rådmannen lagt til grunn at det ikke legges opp til framføring av mer-/mindreforbruk fra 2019. Prinsippet om videreføring av mer-/mindreforbruk vil i utgangspunktet legges til grunn fra og med budsjettåret 2020 i henhold til økonomireglementets pkt. 5.4.

Internfakturering

Rådmannen har lagt til grunn en prinsippavgjørelse om at det så langt det lar seg gjøre ikke skal foretas internfakturering i kommunen. Det er enkelte unntak fra dette, som blant annet renhold og husleier via Drammen Eiendom KF og selvkostregnskapet.

Økonomiske konsekvenser av COVID-19 viruset

Månedrapporten for februar er avgrenset til å rapportere på den ordinære driften og avvik relatert til dette. Det er for tidlig å si hvilke økonomiske konsekvenser dette konsekvenser pandemien vil få for Drammen kommune. Rådmannen vil utarbeide et notat til formannskapet som belyser de økonomiske konsekvensene nærmere.

Drammen kommune har opprettet et felles prosjektnummer for merking av alle ekstraordinære utgifter som følger av virusutbruddet. Dette prosjektnummeret skal benyttes av alle virksomheter i kommunen for å sikre god oversikt over hva tiltakene koster.

Stortinget gjorde 19. mars et anmodningsvedtak der man ber regjeringen om å kompensere kommuner og fylkeskommuner for urimelige virkninger av skattesvikt, inntektsbortfall og merutgifter i forbindelse med håndteringen av smittesituasjonen. Ved fremleggelsen av krisepakke 3 den 27. mars uttaler

regjeringen at de økonomiske konsekvensene for kommunesektoren vil bli betydelige. Regjeringen vil i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020 komme tilbake med en samlet vurdering av konsekvensene, og vil da fremme forslag om ytterligere tiltak for kommunene. Det er så langt bevilget 250 millioner kroner i ekstraordinære skjønnsmidler. Fylkesmennene er gitt ansvaret for å fordele midlene til de kommunene som trenger det mest.

KS har anslått at kommunesektoren kan få en netto merutgift i størrelse 17 – 22 milliarder kroner i år. For Drammen kommune kan dette anslagsvis bety netto merutgifter i størrelse 250 - 350 millioner kroner. Rådmannen vil komme tilbake med en detaljert redegjørelse om økonomiske konsekvensene og regjeringens forslag til kompensasjon i 1. tertialrapport.

Sentrale poster

Skatt og rammetilskudd

Inntekts- og formuesskatt

I økonomiplan 2020-2023 ble det lagt til en grunn en skattevekst i 2020 på om lag 2 prosent både lokalt og nasjonalt. Som følge av høyere skatteinngang mot slutten av 2019 enn forutsatt ved utarbeidelsen av budsjettet krever kommunens skatteanslag kun en vekst på 1,6 prosent målt mot faktisk skatteinngang i fjor. Tilsvarende er vekstforutsetningen på landsbasis redusert til 1,3 prosent.

Kommunens skatteinntekter i årets to første måneder er 0,5 millioner kroner høyere enn budsjettet. Skatteveksten i Drammen er på 3,2 prosent, og er dermed 0,6 prosentpoeng høyere enn landsgjennomsnittet på 2,6 prosent. Inntektene består i stor grad av forskuddstrekk for november og desember 2019, og er derfor forventet å ligge høyere enn den budsjetterte skatteveksten på årsbasis.

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2020 vedtok Stortinget å redusere den kommunale skattøren. Nye fordelingstall knyttet til årets skatteopplegg vil først slå ut i skattetallene for mars (1. termin forskuddstrekk og forskuddsskatt¹), og det knytter seg spenning til hvordan dette vil påvirke skatteutviklingen.

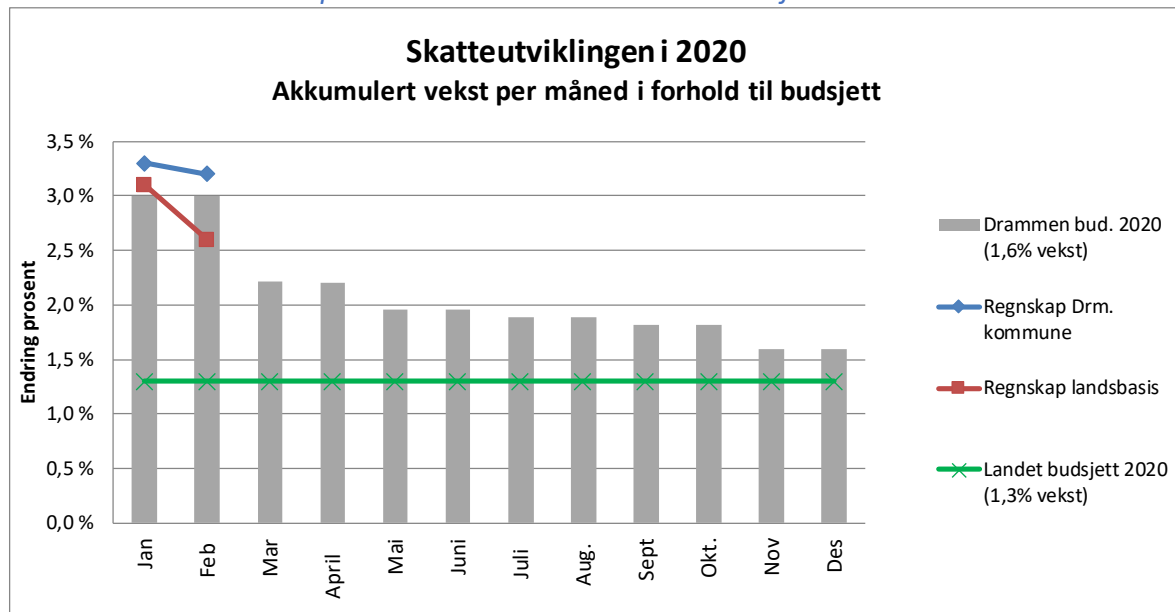
Akkumulert skattevekst per måned 2020

	Vedtatt budsjett 1)	Jan	Feb	Mar	April	Mai	Juni
Regnskap Drm. kommune	1,6 %	3,3 %	3,2 %				
Regnskap landsbasis	1,3 %	3,1 %	2,6 %				

1) Budsjetterte skatteinngang i 2020 målt i forhold til faktisk skatteinngang i 2019

¹ Som et tiltak i forbindelse korona-utbruddet er forfall for 1. termin forskuddsskatt utsatt fra 16. mars til 4. mai

Akkumulert skattevekst per måned – målt mot vedtatt budsjett

Som det fremgår av figuren ovenfor, forutsettes vekstkurven for kommunens akkumulerte skatteinntang å avta gradvis fra mars. Det er også forventet at den akkumulerte skatteveksten vil falle noe sterkere fra november som følge av store engangsinntekter i 2019 som ikke forventes videreført i år. I utgangspunktet antar rådmannen at årets skattevekst, til tross for redusert skattøre, ville bli høyere enn 1,6 prosent. Det er imidlertid stor usikkerhet knyttet til hvordan korona-utbruddet etter hvert vil påvirke årets skatteinntang. Det gjøres derfor ikke endringer i skatteanslaget i denne omgang, men utviklingen vil følges nøye frem mot 1. tertialrapport. Da vil det også ses hen til regjeringens forutsetninger ved fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett 2020.

Rammetilskudd

Rammetilskuddet er per februar i samsvar med budsjett. Første termin inntekstutjevning i 2020 finner først sted i mars. Siden vekstforutsetningene nå er endret i forhold til hva som ble lagt til grunn i økonomiplan 2020-2023, vil kommunens inntekstutjevning bli 3 - 4 millioner kroner lavere enn lagt til grunn i vedtatt budsjett 2020, dersom budsjettet skattevekst blir som forutsatt. Inntekstutjevningen vil imidlertid påvirkes av flere forhold, og rådmannen kommer tilbake til dette i 1. tertialrapport.

Andre sentrale inntekter

Integreringstilskudd

På grunnlag av IMDIs anmodning vedtok kommunestyret ved behandlingen av økonomiplan 2020-2023 å bosette 85 personer i år, hvorav seks plasser forbeholdes enslige mindreårige flyktninger. Det er per utgangen av februar bosatt tre personer, herav én enslig mindreårig flyktning.

Bosatte flyktninger per februar 2020

	Antall bosatt per februar 2020	Vedtak 2020	Andel av vedtak
Voksne og barn i familie	2	79	2,5 %
Enslige mindreårige	1	6	16,7 %
Sum bosatte	3	85	3,5 %
Familiegjenforening	0		
Sum bosatt inkl. familiegjenforening	3		

Det er per februar ikke mottatt inntekter fra integreringstilskuddet. Første termintilskudd år 2-5 er i slutten av mars, mens det foreløpig ikke er mottatt tilskudd år 1 for de tre bosatte personene. Budsjettet integreringstilskudd for 2020 er på 142 millioner kroner. I budsjettet er det lagt til grunn 20 personer på familiegjenforening. Ut fra siste års erfaring kan dette antallet synes høyt.

Rådmannen opprettholder likevel i denne omgang årsprognosen i samsvar med budsjett. Når IMDis tallgrunnlag for tilskudd år 2-5 foreligger vil rådmannen gjøre en nærmere vurdering av årets budsjett fram mot 1. tertialrapport.

Særtilskudd enslige mindreårige flyktninger

Det er for 2020 budsjettet med 32,7 millioner kroner i tilskudd til enslige mindreårige flyktninger. Det er så langt ikke mottatt tilskudd fra ordningen i 2020, da første termin kommer til utbetaling i slutten av mars. I forhold til budsjettforutsetningen innebærer kommunestyrets bosettingsvedtak for 2020 en økning i antall enslige mindreårige fra 5 til 6 personer.

Rådmannen velger foreløpig å opprettholde årsprognosen i samsvar med budsjett. Når IMDis tallgrunnlag for 2020 foreligger vil rådmannen gjøre en nærmere vurdering av årets budsjett fram mot 1. tertialrapport.

Rentekompensasjon fra Husbanken

Det er for 2020 budsjettet med rentekompensasjon fra Husbanken på 24,4 millioner kroner. Ordningen omfatter sykehjem/omsorgsboliger, skolebygg og kirkebygg. Husbankens flytende rente i 1. halvår er i samsvar med budsjettforutsetningene. Som følge av blant annet redusert styringsrente må det påregnes at Husbankens rentenivå vil ligge noe lavere i 2. halvår. Dersom Husbankens rentenivå faller med én prosentenheter i 2. halvår, vil dette gi en mindreinntekt fra ordningen på nesten 2,5 millioner kroner.

Reformstøtte kommunereform

I samsvar med budsjettet forutsetning har Drammen kommune mottatt nesten 33,5 millioner kroner i reformstøtte som følge av kommunesammenslåingen. Reformstøtten er i budsjettet avsatt på sentralt ansvar til eventuell dekning av overgangskostnader ved oppstarten av den nye kommunen.

Finansielle poster**Renteforutsetninger og utviklingen i finansmarkedet**

I budsjett for 2020 er det innarbeidet en renteforutsetning med utgangspunkt i Norges Banks renteprognose. For 2020 er det forutsatt et gjennomsnitt for 3 måneders NIBOR på 1,80 prosent og et gjennomsnittlig marginpåslag på kommunens innlån på 50 basispunkter. Samlet utgjør dette en forventet innlånsrente for 2020 på 2,30 prosent for lån med variabel rente.

Spredningen av korona-viruset og et betydelig fall i oljeprisen har gitt stor uro i finansmarkedene verden over. Som en følge av stor usikkerhet har også risikopåslagene i det norske pengemarkedet steget markert. For å bidra til å dempe tilbakeslaget og begrense risikoen for langvarige konsekvenser for produksjon og sysselsetting, kuttet Norges Bank den 13. mars styringsrenten med 0,5 prosentpoeng til 1 prosent, og videre med ytterligere 0,75 prosentpoeng til 0,25 prosent på ekstraordinært rentemøte 20. mars. Det utelukkes heller ikke at styringsrenten vil bli blir redusert ytterligere. Så langt ser det ikke ut som om kutt i styringsrenten har fått fullt gjennomslag i pengemarkedsrentene. Renten på 3 måneders Nibor har i stor grad tilpasset seg den justerte styringsrenten, men kredittpåslaget i finansmarkedet ut til låntager er fortsatt svært høyt. Slik situasjonen vurderes per i dag vil derfor ikke nedgangen i styringsrenten gi store besparelser for Drammen kommune på kort sikt. For den delen av låneporteføljen som er bundet til 3 måneders Nibor vil imidlertid dagens rentenivå kunne gi en besparelse i forhold til budsjett, men det vil være en del treghet før dette materialiserer seg i lavere renteutgifter.

Det har fra enkelte hold, blant annet fra Kommunalbanken, blitt uttrykt bekymring for likviditeten i det korte pengemarkedet og risikoen for at kommunene ikke skal klare å refinansiere sine sertifikatlån ved forfall. Drammen kommune har en diversifisert låneportefølje med god spredning i låneforfallene og en høy andel langsiktige lån. Kommunen har få lån til refinansiering i 2020 og kapitalrisikoen vurderes som lav.

Likviditet

For å sikre likviditeten ved innkjøring av den nye kommunen, valgte rådmannen i januar å gå ut av to pengemarkedsfond med til sammen 100 millioner kroner. Ved utgangen av februar har kommunen fortsatt 100 millioner kroner plassert i likvide pengemarkedsfond, i tillegg til 200 millioner kroner plassert på høyrente konto til noe gunstigere rente hos ny hovedbankforbindelse Sparebanken1 SRBank. Videre ble det i februar også etablert en trekkfasilitet på total 400 millioner kroner knyttet til kommunens ordinære driftskonto. Kommunens likviditet vurderes ved utgangen av februar å være god.

Status startlån

Drammen kommune har søkt Husbanken om 360 millioner kroner til startlån for 2020 og har fått innvilget dette. I tillegg gjenstår om lag 68 millioner kroner i ubrukte lånemidler fra 2019. Det er per februar utbetalt startlån for til sammen 39,7 millioner kroner. Det er fortsatt tidlig på året, men samlet utbetaling til startlån synes så langt å ligge godt innenfor omsøkt låneramme fra Husbanken. Utviklingen følges frem mot 1. tertialrapport.

Oppsummering finansområdet

Finansmarkedene er preget av betydelig usikkerhet og store og raske svingninger. Det er per i dag vanskelig å forutse hvor lenge denne uoversiktlige situasjonen vil vedvare. Nedsatt rente taler for at kommunens innlånsutgifter på noe sikt vil kunne bli lavere enn budsjettet, men samtidig vil også avkastningen på plassering av kommunens overskuddslikviditet bli redusert. I tillegg til at det foreløpig er svært tidlig på året, bidrar dette i sum til at det p.t er svært vanskelig å gi holdbare prognoser for finansmarkedet, men et foreløpig anslag per februar indikerer en netto besparelse på finansområdet i størrelsesorden 4 – 8 millioner kroner med dagens renteleie. Utviklingen på området følges tett.

Sentrale utgifter

Husleier og renhold

Virksomhetenes utgifter til husleie og kjøp av renholdstjenester fra Drammen Eiendom KF ble i økonomiplan 2020-2023 lagt på sentralt ansvar med totalt 672,5 millioner kroner. Dette tilsvarer en månedlig utgift på om lag 56 millioner kroner. Rådmannen legger opp til disse utgiftene føres på det sentrale ansvaret inntil alle interne leieforhold mv. er endelig avklart i forhold til organisasjonsstrukturen.

Disse avklaringene er tidkrevende, og Drammen Eiendom KF har derfor foreløpig ikke foretatt full fakturering for januar og februar. Budsjettet er derfor tilpasset forskjøvet belastning. Det legges foreløpig til grunn en årsprognose i samsvar med budsjett.

Pensjon

Det knytter seg i år en god del usikkerhet til hvordan overgangen til ny offentlig tjenstepensjon for alle som er født i 1963 eller senere. Foreløpige vurderinger fra Drammen kommunale pensjonskasses aktuar indikerer at dette på kort sikt kan gi en høyere netto pensjonskostnad og dermed lavere premieavvik (inntekt). Dette vil kunne gi en merbelastning for kommunen. På den annen side kan reduserte framtidige forpliktelser bidra til at premiefondet blir tilført betydelige midler som kan benyttes til premiebetaling.

Rådmannen vil i denne omgang opprettholde de budsjetterte pensjonsforutsetninger. Fram mot 1. tertialrapport vil det, i samarbeid med pensjonskassens aktuar, bli gjort en grundig vurdering av situasjonen.

Lønnsreserve

Det er i budsjettet satt av 80,9 millioner kroner på sentral lønnsreserve til dekning av virkningene av årets lønnsoppgjør. Anslaget er basert på en antatt lønnsvekst på 3,6 prosent og et overheng fra 2019 på om lag 1,5 prosent. Som følge av COVID-19 viruset er årets lønnsforhandlinger utsatt til høsten.

Årsoppgjørdisposisjoner

Det er i årets budsjett lagt til grunn bruk av disposisjonsfond med 88,6 millioner kroner. Dette skal finansiere overføring til investeringsbudsjettet (egenfinansiering) på 83,6 millioner kroner samt netto driftsunderskudd på nesten 5 millioner kroner.

De tre tidligere kommunene Drammen, Nedre Eiker og Svelvik hadde til sammen 81,3 millioner kroner i overskudd (udisponert mindreforbruk) i 2019. Disse midlene vil formelt bli disponert ved behandlingen av de tre regnskapene i kommunestyrets møte i juni.

Kommunenes tjenesteområder

Programområdene har et mindreforbruk på cirka 20 millioner kroner mot periodisert budsjett per februar. Det er overgang til ny kommune og det meldes om feil periodiseringer i budsjettene. Resultatet per februar må ses i lys av dette. Det vil frem mot 1. tertialrapport ryddes opp i dette, slik at avviket er reelt for perioden.

Tjenesteområdene melder om et samlet merforbruk på omlag 98 millioner kroner for året. Dette er foreløpige vurderinger. Det er tidlig på året og det gjøres oppmerksom på at prognosene er usikre. Eksempelvis vil barnetallsutviklingen være avgjørende for driftsresultatet i barnehagene. Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg og hovedutvalg for oppvekst og utdanning har de største økonomiske utfordringene, og melder samlet sett et merforbruk på omlag 81 millioner kroner. Det er høy fart inn i 2020 fra de tre gamle kommunene på disse tjenesteområdene, og dette gjenspeiler seg i budsjettutfordringer for 2020.

Det er iverksatt flere tiltak, og rådmannen vil frem mot 1. tertialrapport utarbeide strategier for å levere et best mulig grunnlag for å oppnå budsjettbalanse i 2020.

Rådmannen bemerker også at det som følge av COVID-19 viruset vil være store endringer i den økonomiske situasjonen, spesielt innenfor hovedutvalg for oppvekst og utdanning og helse, sosial og omsorg. Rådmannen kommer tilbake til dette i 1. tertialrapport.

Totaloversikt – fordelt på rammeområder

Beløp i 1000	Regnskap hiå. 2020	Rev. bud. hiå. 2020	Avvik i kr hiå. 2020	Rev. bud. 2020	Prognose- avvik i kr	Avvik i %
Hovedutvalg for oppvekst og utdanning	378 466	385 395	6 929	2 266 018	- 16 100	-0,7 %
Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg	366 797	376 873	10 076	2 173 210	- 65 150	-3,0 %
Hovedutvalg for idrett, kultur og frivillighet	30 025	31 500	1 476	281 333	-	0,0 %
Hovedutvalg for tekniske tjenester	50 224	46 548	- 3 676	8 680	- 12 600	*)
Formannskap	95 340	102 869	7 527	546 801	- 4 100	-0,7 %
Totalt	920 852	943 185	22 332	5 258 682	- 97 950	-1,9 %

Forklaring på forkortelser: hiå = hittil i år, rev.bud. = revidert budsjett.

Hovedutvalg for oppvekst og utdanning

Hovedutvalg for oppvekst og utdanning – resultat per februar 2020

Beløp i 1000	Regnskap hiå. 2020	Rev. bud. hiå. 2020	Avvik i kr hiå. 2020	Rev. bud. 2020	Prognose-avvik i kr	Prognose-avvik i %
P01 Skole	171 709	180 054	8 345	1 088 320	-	0,0 %
P02 Barnehager	139 534	140 345	811	819 161	- 8 000	-1,0 %
P03 Forebyggende tjenester	67 223	64 996	- 2 227	358 537	- 8 100	-2,3 %
Totalt	378 466	385 395	6 929	2 266 018	- 16 100	-0,7 %

Forklaring på forkortelser: hiå = hittil i år, rev.bud. = revidert budsjett.

P01 Skole

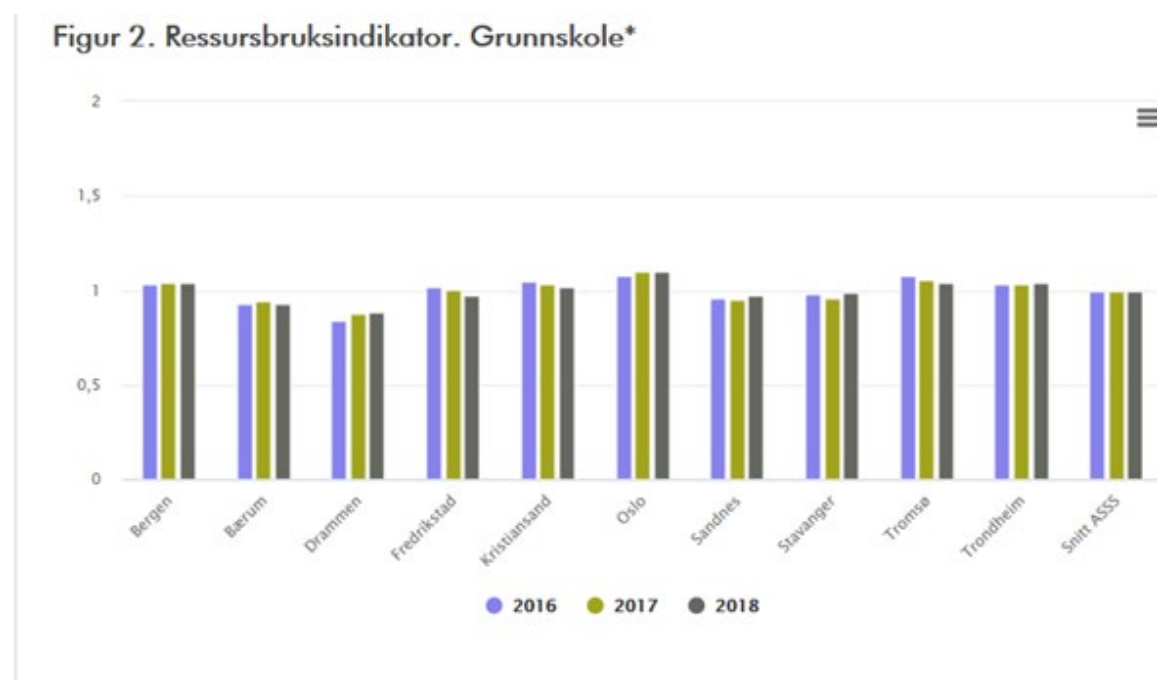
Status

Programrådet har et mindreforbruk på 8,3 millioner kroner per februar.

Vurdering/analyse

Det er tildelt rammer i henhold til en ny helhetlig finansieringsmodell som tar utgangspunkt i blant annet lærenormen. Programrådet fikk et nedtrekk på om lag 15 millioner kroner i økonomiplanen (dimensjonering) som skulle hensynta lærenormen. Skolene i Nedre-Eiker og Svelvik går inn med for høy fart, altså for høy bemanning i forhold til rammen som er tildelt.

Ressursbruksindikatoren for grunnskole viser at tjenesten drives effektivt for gamle Drammen, og at tiltak i stor grad må skje ved tjenester som ikke er direkte knyttet opp mot bemanningsnormer og vedtak i skolene.

Det arbeides med å få en oversikt over økonomisk status for voksenopplæringen, og rådmannen vil komme tilbake til vurderinger for denne virksomheten i 1. tertialrapport.

Tiltak

I de enkeltskolene som har høy fart inn i året er det gjennomført tiltak som først vil gi effekt i form av justert bemanning fra og med august 2020. I dette utfordringsbildet er ikke voksenopplæringen inkludert.

I tillegg vil rådmannen legge frem en egen sak vedrørende avlysning av sommerskolen for 2020. Sommerskolen er et gratis tilbud til alle skoleelever i Drammen kommune som skal begynne på 3.- 9. trinn. Som følge av utbrudd med COVID-19 viruset anbefales det en umiddelbar avgjørelse om å ikke gjennomføre sommerskolen i 2020 og avslutte planleggingen.

Prognose

Rådmannen arbeider aktivt med tiltak for å levere et driftsresultat i balanse for året. For å få til dette vil det kreve tiltak som må politisk behandles. Rådmannen vil komme tilbake til dette. Programområdet forventes å kunne levere et resultat i balanse ved årets slutt.

P02 Barnehager

Status

Programområdet viser et mindreforbruk på 0,8 millioner kroner per februar. Avvikene per februar kan generelt forklares med feil periodiseringer av inntekter og utgifter.

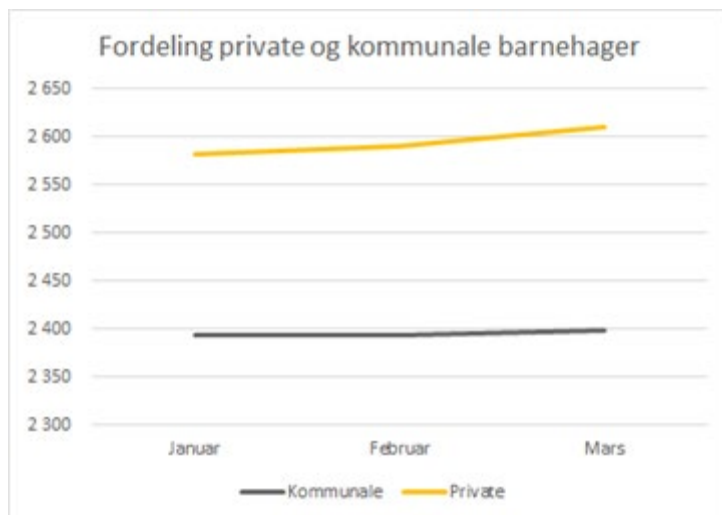
Vurdering/ analyse

Programrådets rammer er tildelt i henhold til pedagog – og bemanningsnormen. Det er stor sannsynlighet for at den faktiske bemanningen er høyere enn det normtallene skulle tilsi. Frem mot 1. tertialrapport vil det foretas en gjennomgang av status på de kommunalt ansatte i forhold til normene.

Utfordringene til programområdet relaterer seg til høyere barnetall enn forutsatt ved tildelingen av rammene. I tillegg har spesialpedagogiske tjenester for høy fart inn i 2020. Det er iverksatt arbeid med å harmonisere de tre ordningene fra de gamle kommunene. Det planlegges for at dette skal være klart for iverksettelse fra august.

Barnetallsutvikling

Antall barn (heltidsplasser) er per mars 5 009, dette er en økning på 34 barn siden januar i år. Denne økningen i barnetall følger en sesongtrend lik den vi har sett i gamle Drammen tidligere år. Det er i økonomiplanen for 2020 lagt til grunn en reduksjon av barnetallet på 75 i forhold til økonomiplanen for 2019 i gamle Drammen. Resultatet så langt er en økning på 27 barn siden 1.1.2019.

Økningen er størst i de private barnehagene med 28 barn. Det vil i kommende økonomirapporter bli presentert mer inngående analyser av barnetallsutviklingen sett mot tidligere år. Barnetall som blir kjent i mai vil gi bedre vurdering av hvordan behovet vil være i andre halvår 2020.

Gratis barnehage

Det er 820 barn som mottar gratis barnehageplass i februar. Dette er en økning på 127 siden januar. Her finnes det ikke historiske data for den nye kommunen, da dette er ny ordning for gamle Svelvik og Nedre Eiker.

Denne sesongtendensen er likt foregående år for gamle Drammen kommune. Men årets økning er prosentvis langt høyere.

	Nye Drammen	Gamle Drammen			
	2020	2019	2018	2017	2016
Januar	700	623	607	657	568
Februar	820	643	641	670	602
Økning gratis barnehage jan - feb	17,1 %	3,2 %	5,6 %	2,0 %	6,0 %

Tiltak

Det jobbes med ulike tiltak for å sikre budsjettbalanse i 2020. Det jobbes med å se antall ansatte/årsverk opp mot pedagog- og bemanningsnormer. Normene avhenger igjen av antallet barn og barnehager. Målet er at antall årsverk skal ned på normnivå. Organiseringen av spesialpedagogiske tjenester er i prosess, og antas ferdigstilt i mai. For å få effekt av tiltaket kreves det god samordning med pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT). I tillegg vil rådmannen legge frem en sak for politisk behandling vedrørende harmonisering av sommertilbudet i barnehagene (sommerstengte barnehager).

Prognose

Budsjettrammen for programområdet er stramt. Farten inn i året er høy på spesialpedagogiske tiltak, og barnetallet vurderes høyere enn forutsatt. Prognosen per februar er et merforbruk på 8,0 millioner

kroner for året. Det tas forbehold om usikkerhet i barnetallsutvikling, og gevinster ved harmonisering. Når oppdaterte barnetall foreligger, vil rådmannen komme tilbake med en vurdering av hvorvidt og i hvilket omfang det er behov for kompensasjon for endrede forutsetninger i barnetallet.

P03 Forebyggende tjenester

Status

Programområdet har et merforbruk på 2,2 millioner kroner per februar. Avviket knyttes hovedsakelig til barnevernet, og kan forklares med feil periodiseringer.

Vurdering/analyse

Plasserte barn er sammen med lønn til ansatte den store kostnadsdriveren i barneverntjenesten, og dette er kostnader som barneverntjenesten i liten grad kan påvirke når barnet først har krav på dette tiltaket enten ut fra kriteriene i barnevernloven og/eller ut fra vedtak i fylkesnemnda. Barneverntjenesten har god oversikt over hvor mange barn som til enhver tid er plassert, men antallet som vil være plassert i senere måneder er i mindre grad mulig å forutsi. Ut fra de tallene barneverntjenesten har per mars 2020 forventes et merforbruk på 8,1 millioner kroner for året.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og Helsefremmende tjenester (HFT) 0-100 har tildelte rammer som vil være i tråd med behovet for året. Imidlertid er det ventelister for PPT-tjenesten, og det arbeides med å redusere disse.

Tiltak

Tiltak som er satt inn er generelle nedtak på bemanning. Dette er i henhold til forventninger om mer effektiv drift knyttet til kommunesammenslåing.

Reduksjon i kostnader knyttet til plasserte barn på sikt (etter 2020) forutsetter tilstrekkelige kompensatoriske tiltak som enten gis i hjemmet i regi av barnevernet, eller som et lavterskel tilbud gitt i Helsefremmende tjenester 0-100. Det vil arbeides videre med tiltak utover i året.

Konklusjon/prognose

Rådmannen arbeider med å vurdere tiltak som vil gi effekt på sikt, og vil komme tilbake til dette når arbeidet er konkretisert. På kort sikt er de økonomiske utfordringene vanskelig å ta ned i tilstrekkelig grad. Rådmannen melder et merforbruk for barneverntjenesten på 8,1 millioner kroner.

Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg

Hovedutvalg for helse sosial og omsorg - resultat per februar 2020

Beløp i 1000	Regnskap hiå. 2020	Rev. bud. hiå. 2020	Avvik i kr hiå. 2020	Rev. bud. 2020	Prognose- avvik i kr	Prognose- avvik i %
P04 Helse	50 128	55 282	5 153	310 085	- 8 900	-2,9 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	54 458	54 031	- 426	314 808	- 9 000	-2,9 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	159 845	167 733	7 889	998 459	- 40 000	-4,0 %
P07 Rus og psykisk helse	30 931	34 304	3 372	154 381	-	0,0 %
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	71 435	65 523	- 5 912	395 477	- 7 250	-1,8 %
Totalt	366 797	376 873	10 076	2 173 210	- 65 150	-3,0 %

Forklaring på forkortelser: hiå = hittil i år, rev.bud. = revidert budsjett.

P04 Helse

Status

Programområdet viser et mindreforbruk på 5,1 millioner kroner per februar, som hovedsakelig gjelder lønnskostnader.

Vurdering/analyse

Mindreforbruk på lønn per februar er 5,2 millioner kroner, og gjelder hovedsakelig fastlønn og sosiale kostnader. Avviket skyldes i stor grad kjente vakanser, samt mulig overbudsjettering per februar som følge av feil periodisering. Budsjettnivå og periodisering vil bli vurdert og justert frem mot neste rapportering. Mindreforbruket per februar må derfor ses i lys av dette. Programrådets resultat per februar er ikke reel som følge av de momentene som er nevnt.

Programområdet har utfordringer som blant annet relaterer seg til at virksomhet Aktivitet og rehabilitering har flere faktiske årsverk enn det som var i budsjettforutsetningene i de tildelte rammene. I tillegg gir vertskommuneavtalen mellom Legevakten og Kommunale akutte døgnplasser (KAD) en merkostnad for Drammen kommune på 1,3 millioner kroner, som følge av ny fordelings. Videre gir avtalen med Vestre Viken vedrørende overgrepsmottak 0,5 millioner kroner lavere bidrag inn i Legevakta enn tidligere. Utover dette er det for Helsehuset og Legevakta høyere fart enn budsjetttrammene tilsier inn i 2020.

Tiltak

Programområdet har tilpasset bemanningen i medisinsk faglig virksomhet med til sammen 1,4 årsverk. Utover dette gjennomgikk Helsehuset omorganisering/innsparing i 2019, i forkant av kommunesammenslåingen. Programområdet arbeider videre med tiltak for 2020. Blant annet vil alle stillinger i turnus i avdeling for sykepleie for Legevakta gjennomgås. I Helsehuset vurderes det å erstatte eksterne sykepleiertjenester med egne ansatte.

Prognose

Alle virksomheter bortsett fra medisinfaglig enhet melder om et merforbruk for året. Programområdet melder et samlet merforbruk for året med 8,9 millioner kroner. Rådmannen presiserer at den økonomiske situasjonen for programområdet vil bli påvirket av koronapandemien, og vil komme nærmere tilbake med vurderinger rundt dette i 1. tertialrapport.

P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne**Status**

Programområdet har et merforbruk på 0,4 millioner kroner per februar.

Vurdering/analyse

Programområdet går inn i 2020 med et merforbruk totalt sett på over 9 millioner kroner i netto lønnskostnader. Dette knytter seg hovedsakelig til for høy fart inn i året med allerede merforbruk mot budsjett fra de tidligere kommunene. I tillegg melder tjenestene om flere nye brukere og høyere vedtak enn tidligere, noe som medfører økte årsverksbehov i turnus. Mikkelsveien, som er en ny avdeling, vil være i full drift tidligere enn forutsatt i økonomiplanarbeidet, og vil således være underfinansiert. I tillegg er det flere barn og høyere vedtak enn forutsatt i budsjettene for Evjeløkka og Bekkevollen. Det rapporteres også om et allerede høyt sykefravær, som medfører økt vikarbruk og merkostnader på lønnsbudsjettet.

Tiltak

Det er gjort tilpasninger i merkantile administrative ressurser. Tiltak som er under vurdering er blant annet transporttjeneste i egen regi og å erstatte konkrete eksterne kjøp med tjenester i egen regi.

Prognose

Rådmannen arbeider med å utrede og iverksette tiltak. Det kreves imidlertid langsiktighet og strategiske grep for å kunne tilpasse driften samtidig som det sikres faglig forsvarlige og gode tjenester. Rådmannen forventer en tilpasning på sikt, mens det for 2020 ikke forventes større effekter. Estimert merforbruk er på 9,0 millioner kroner for året.

P06 Hjemmetjenester og institusjon

Status

Programområdet har per februar et mindreforbruk på 7,9 millioner kroner. Det meste gjelder budsjettperiodiseringer som må justeres.

Vurdering/analyse

2019 var preget av stor økning i hjemmesykepleietjenester og større behov for kjøpte tjenester. Sektoren hadde et stort merforbruk totalt sett, farten inn i det nye året var for stor, og det ligger forventninger om effektiviseringer og besparelser i nye rammer for 2020.

I den nye organisasjonen er en del styringsdata ikke tilgjengelig per nå, da fokuset i de første månedene har vært på å organisere tjenestene og sikre leveransen, med likeverdige tjenester i alle kommunedelene. Basert på pleiefaktoren for institusjon og ansikt til ansikt (ATA)-tiden det opereres med, ser det ut til å bli svært krevende å levere et resultat i balanse i år.

Tiltak

Det er planlagt en rekke tiltak for å redusere farten på programområdet, men dette er et omfattende og tidkrevende arbeid. Covid-19 pandemien er svært belastende for programområdet og fokuset nå er å ivareta alle brukere og beboere på best mulig måte gjennom pandemien. Det planlegges for og iverksettes nye tiltak for å ivareta smittede pasienter, noe som krever økt bemanning både i hjemmetjenesten og på nyopprettede avdelinger i institusjonene. Dette påvirker naturligvis også arbeidet med de strategiske grepene innenfor programområdet.

Prognose

Rådmannen presiserer at den økonomiske situasjonen for programområdet vil bli sterkt påvirket av COVID-19 pandemien, og nærmere vurderinger vedrørende dette vil det kommes tilbake til ved 1.tertial rapportering. Det er ikke forventet at programområdet vil klare å gjennomføre strategiske grep som gir effekt i inneværende år. Det er derfor svært usikkert hva det økonomiske resultatet for programområdet vil ende på. Programområdet melder derfor om en foreløpig årsprognose på cirka 40 millioner kroner i merforbruk.

P07 Rus og psykisk helse

Status

Programområdet viser per februar et mindreforbruk på 3,3 millioner kroner.

Vurdering/analyse

Avviket per februar er ikke reelt og forklares i hovedsak med et mindreforbruk på fastlønn. Årsaken til mindreforbruket er at ikke alle lønnskostnader som tilhører programområdet har blitt belastet rett sted. I tillegg er det feilperiodiseringer i kjøpte tjenester, noe som også gir et mindreforbruk her. Situasjonen per februar er dermed litt uoversiktlig, og mindreforbruket som rapporteres per februar må sees i lys av dette. Dette vil det rettes opp i frem mot neste rapportering.

Programområdet har underliggende utfordringer med å oppnå budsjettbalanse for året. Dette er forklart med at et nytt botiltak har endrede forutsetninger enn det som ble lagt til grunn i økonomiplan 2020. I tillegg er det dimensjonert budsjettmessig lavere enn de antall årsverk som faktisk er innplassert i tjenestene. Dette gir en samlet utfordring for året på om lag 5,7 millioner kroner før tiltak er iverksatt.

Tiltak

For å oppnå budsjettbalanse for året er det behov for å vurdere og iverksette tiltak:

- Redusere private med kjøp 10 prosent årlig.
- Vurderinger er gjort vedrørende bemanning ved en spesifikk bolig.
- Tjenestetildeling PHR overføres i linje til Rus og psykisk helse.
- Reduksjon fagrådgiverressurser.
- Psykolog Phd-tilskudd.

Prognose

Programområdet har planlagt for tiltak som tilsier at budsjettet skal være i balanse ved årsslutt.

P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig

Status

Programområdet har per februar et merforbruk på 5,9 millioner kroner. Avviket relaterer seg til faktiske forhold (se nærmere beskrivelse under vurdering/analyse), i tillegg til feilperiodiseringer som vil ryddes opp i frem mot neste rapportering.

Vurdering/Analyse

Avviket for februar er relatert til NAV Drammen. NAV Drammen melder om økning i antall sosialhjelpsmottakere fra 1 221 januar til 1 301 i februar. Nøkkeltall viser at det har vært store variasjoner i de skjønnsvurderinger som har vært lagt til grunn i de tidligere kommunene, se tabell under. (Lovverket er det samme). Drammen og Svelvik har i lengre tid hatt aktivitetsplikt for alle sosialhjelpsmottakere. Nedre Eiker har kun hatt aktivitetsplikt for de under 30 år (i henhold til nasjonale føringer).

NAV lokasjoner	Antall brukere Gjennomsnittlig utbetalt pr mnd.	
Drammen	782	9 400
Nedre Eiker	420	12 500
Svelvik	99	9 200
Sum	1 301	

NAV Drammen vil stå ovenfor en svært endret situasjon i den nærmeste tiden med flere brukere og ressurspress generelt på veiledere som følge av COVID-19 viruset. Samtidig vil NAV nå innføre en enhetlig praksis på tvers av avdelingene i den nye og sammenslåtte organisasjonen.

Ny Start har et mindreforbruk per februar som forklares med lavere utbetalinger (introduksjonsstønad og livsopphold/ventestønad/etablering) til flyktninger enn budsjettet. Det er mange faktorer som spiller inn når det skal gis en samlet vurdering for en ny sammensatt virksomhet. Her er det særlig vanskelig å vite hvordan flyktnings situasjonen i Drammen utvikler seg i år, spesielt etter Koronakrisen for flyktninger i isolasjon og kort botid i landet. Det skal gjøres en grundig vurdering av forutsetninger og budsjett for dette området frem mot 1. tertialrapport.

Områdemidler fra Kommunal og moderniseringsdepartementet

I behandlingen av økonomiplan 2020-2023 ble det fattet vedtak om å dekke tiltak for til sammen 7,75 millioner kroner gjennom søkbare midler til områdesatsing hos Kommunal og moderniseringsdepartementet. De forventede inntektene ble budsjettet i programområde 08.

Departementet har avslått søknaden fra kommunen for tiltakene gratis barnehage (5,5 millioner kroner), satsing på aktive lokalsamfunn (1,25 millioner kroner) og aktiviteter for barn som lever i fattigdom (0,5 millioner kroner). Dette betyr at kommunen selv må finansiere tiltakene med 7,25 millioner kroner. Tiltaket vedrørende prøveordning gratis skolemat (0,5 millioner kroner) ble godkjent. Rådmannen vil komme tilbake til alternativ inndekning av de aktuelle tiltakene i 1. tertial rapport. Departementet har imidlertid stilt hele summen til disposisjon til Drammen kommune, og revidert søknad om bruk av 7,25 millioner kroner til å dekke andre tiltak som blir gjennomført i «gamlebyen» ligger klar til politisk behandling.

Tiltak

Det iverksettes tiltak for å redusere sosialhjelpsutbetalinger:

- Tettere oppfølging av den enkelte bruker – finne den enkeltes mulighetsrom
- Økt bruk av aktivitetsplikt – færrest mulige passive stønadsmottakere
- Økt bruk av KVP – for å kvalifisere brukere for arbeidsmarkedet

Ny Start har flere årsverk enn det som ligger i budsjettforutsetningene og en oppgaveportefølje knyttet til håndtering av levekårsutfordringer. Det skal gjøres en nøye vurdering av forhold mellom bemanning og oppgaver.

Det er også stram bemanningskontroll i NAV Drammen og Ny Start.

Prognose

Med stramme tiltak for å begrense farten på utgifter til lønn og sosialhjelp, forventer rådmannen at den ordinære driften vil kunne levere et økonomisk resultat i balanse for året. Rådmannen presiserer at den økonomiske situasjonen for programområdet vil bli påvirket av COVID-19 viruset, og vil komme tilbake med nærmere vurderinger av dette i 1. tertialrapport.

Som nevnt over er søknad om områdemidler til å dekke universelle tiltak fra Kommunal og moderniseringsdepartementet avslått. Rådmannen vil komme tilbake til alternativ inndekning av de aktuelle tiltakene i 1. tertial rapport. Det meldes derfor foreløpig om et merforbruk tilsvarende med 7,25 millioner kroner.

Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet

Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet - resultat per februar 2020

Beløp i 1000	Regnskap hiå. 2020	Rev. bud. hiå. 2020	Avvik i kr hiå. 2020	Rev. bud. 2020	Prognose- avvik i kr	Prognose- avvik i %
P09 Kultur, idrett og frivillighet	29 377	31 079	1 702	275 660	-	0,0 %
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	648	421	- 226	5 673	-	0,0 %
Totalt	30 025	31 500	1 476	281 333	-	0,0 %

Forklaring på forkortelser: hiå = hittil i år, rev.bud. = revidert budsjett.

P09 Kultur, idrett og frivillighet

Status og vurdering

Programområdet har ett mindreforbruk på 1,7 millioner kroner per februar. Mindreforbruket relateres i hovedsak til bundne eksterne midler overført fra 2019 som ikke er periodisert.

Programområdet arbeider videre med harmonisering av brukerbetalinger, gebyrer og tjenester som ytes til innbyggerne (bla. støttekontakt). Det er utfordringer knyttet til arenabehov i kommunen, både til profesjonelle og amatører innenfor kulturlivet. Dette dreier seg om både produksjons- øvings- og framføringslokaler. Det er behov for en kartlegging av behov og kapasitet knyttet til eksisterende arenaer og behovet framover. Det kan være nødvendig å knytte til seg noe eksternt kompetanse for å gjennomføre en helhetlig kartlegging og vurdering på dette området.

Prognose

Programområdet forventer å levere et driftsresultat i balanse for året.

P10 Medvirkning og lokaldemokrati

Programområdet har et negativt avvik på -0,2 millioner kroner mot periodisert budsjett per februar. Som følge av COVID-19 viruset er flere tiltak, herunder arbeidet med etablering av nærutvalgene, satt på vent. Det forventes derfor at programområdet vil ha et mindreforbruk totalt sett for året.

Hovedutvalg for tekniske tjenester

Hovedutvalg for tekniske tjenester - resultat per februar 2020

Beløp i 1000	Regnskap hiå. 2020	Rev. bud. hiå. 2020	Avvik i kr hiå. 2020	Rev. bud. 2020	Prognose- avvik i kr
P11 Utbygging og samferdsel	22 439	17 038	- 5 401	80 220	- 11 000
P12 Vann, avløp og renovasjon	18 931	19 666	735	- 136 760	-
P13 Arealplan og miljø	8 854	9 844	990	47 860	- 1 600
Totalt	50 224	46 548	- 3 676	- 8 680	- 12 600

Forklaring på forkortelser: hiå = hittil i år, rev.bud. = revidert budsjett.

P11 Utbygging og samferdsel

Status

Programområdet har et merforbruk på 5,4 millioner kroner mot periodisert budsjett per februar. Avviket kan forklares blant annet med manglende regnskapsføring av inntekter.

Vurdering, tiltak og prognose

Det arbeides med å få oversikt over budsjettoverføringer og i tillegg få strukturert opp virksomhetene. For tilnærmet alle områder innen teknisk sektor skal tre enheter slås sammen til én. Dette er et krevende arbeid, og det vil ta tid å få på plass en detaljert oversikt og struktur.

Det er avdekket feil i budsjettforutsetninger som utgjør en manglende ramme på 7,5 millioner kroner for virksomhet Samferdsel, vei og park. Dette vil vurderes nærmere frem mot 1. tertialrapport. Virksomheten har i tillegg reduserte rammer inn i året og arbeider med å utrede tiltak.

Det arbeides med stram styring, effektivisering og reduksjon i tjenestenivå, spesielt innen samferdsel, vei og park for å oppnå budsjettbalanse. Gitt at programområdet får tilført feil nedtrekk i ramme på 7,5 millioner kroner i 1. tertial, meldes det om en foreløpig prognose med merforbruk på 3,5 millioner kroner for året.

P12 Vann, avløp og renovasjon

Programområdet har et mindreforbruk på om lag 0,7 millioner kroner per februar, som skyldes manglende mottatte fakturaer. Det er iverksatt en rekke tiltak for å tilpasse seg til nedtrekk i budsjetttrammene. Dette skjer gjennom nedbemanning (naturlig avgang), koordinering av driftspersonell samt effektiviseringsgrep for å senke kostnadene på de eksterne kjøpene.

Det forventes at programområdet leverer et driftsresultat i balanse for året.

P13 Arealplan og miljø

Programområdet har et mindreforbruk på om lag 1,0 million kroner per februar. Det vil frem mot 1. tertialrapport bli vurdert hvorvidt det er behov for budsjettoverføringer fra andre programområder for å få rett finansiering for programområdet. Foreløpig prognose er 1,6 millioner kroner i merforbruk.

Formannskap

Formannskap - resultat per februar 2020

Beløp i 1000	Regnskap hiå. 2020	Rev. bud. hiå. 2020	Avvik i kr hiå. 2020	Rev. bud. 2020	Prognose- avvik i kr	Prognose- avvik i %
P14 Ledelse, styring og administrasjon	75 628	80 951	5 322	415 716	-	0,0 %
P15 Samfunnsikkerhet	13 700	15 023	1 322	90 681	2 000	2,2 %
P16 Næringsutvikling	1 626	1 948	322	11 627	-	0,0 %
P17 Arbeid og inkludering	249	-	249	-	-	0,0 %
P18 Politisk styring	4 120	4 947	827	28 777	- 6 100	-21,2 %
P19 Sentrale poster	17	-	17	-	-	0,0 %
Totalt	95 340	102 869	7 527	546 801	- 4 100	-0,7 %

Forklaring på forkortelser: hiå = hittil i år, rev.bud. = revidert budsjett.

P14 Ledelse, styring og administrasjon

Status og vurdering

Programområdet har et samlet positivt avvik på 5,3 millioner kroner mot periodisert budsjett per februar. Av dette står lønnspostene for 2,8 millioner kroner i underforbruk. Det er store avvik på flere virksomheter og ansvar, og årsaken er både vakante stillinger, og at flere lønnsutbetalinger per i dag ikke er i tråd med hvor den enkelte ansatte er budsjettet.

Andre driftsutgifter står for 5,1 millioner kroner av underforbruket per februar, og nesten hele dette beløpet kan tilskrives IKT. Dette skyldes imidlertid store periodiseringsavvik som for eksempel 3,8 millioner kroner på lisenser og mva.

Det er spilt inn behov for rammestyrking både for Byarkiv og Kommunikasjon i forbindelse med tidligere internfakturering. Det legges til grunn at dette korrigeres inn mot 1. tertialrapport.

Kemneren skulle etter planen vært overført til staten per 1.6.2020. Nå er det avklart at denne overføringen utsettes til 1.11.2020. Dette vil få budsjettmessige konsekvenser som rådmannen kommer tilbake til i 1. tertialrapport.

Tiltak

Arbeid med periodisering av budsjett, samt tilpasninger av organisasjon, innplasseringer og budsjettfordeling pågår.

Konklusjon

Det er knyttet usikkerhet til årsprognosen. Rådmannen legger til grunn at programområdet holder seg innenfor samlet ramme etter at tekniske justeringer og periodiseringer er avklart, og at prognosen for programområdet er budsjettbalanse ved årets slutt.

P15 Samfunnssikkerhet

Status og vurdering

Programområde har et positivt avvik på 1,3 millioner kroner mot periodisert budsjett ved utgangen av februar. Det største avviket gjelder tilskudd til DRBV og 110 sentral. Det er foreløpig ikke konkludert med fordeling av ekstrabevilgning for brannstasjonen i Mjøndalen, så disse midlene er foreløpig ikke utbetalt. I tillegg har programområdet 2,0 millioner kroner innmeldt i for stor ramme. Dette vil bli trukket ut i 1. tertialrapport. Dette vil påvirke programområdets budsjettsituasjon.

Tiltak

Fordelingsmodellen for tilskudd til DRBV skal gjennomgås av alle eierkommunene. Utbetaling av midler vil skje etter denne gjennomgangen.

Uttrekk av 2,0 millioner kroner av rammen vil skje i 1. tertialrapport. Varslingsløsning i skoler og barnehager rulles ut, men genererer noen driftsutgifter og ikke bare investeringskostnader. Dette vil bli omtalt nærmere i 1. tertialrapport.

Prognose

Det forventes at programområdet vil være i balanse med ny redusert ramme ved årsslutt.

P16 Næringsutvikling

Status og vurdering

Programområdet har ett mindreforbruk per februar på 0,3 millioner kroner. Mindreforbruket relateres til støtte til eksterne prosjekter som har periodiseringsfeil.

Prognose

Programområdet har forutsigbare kostnader som er nøye avstemt med budsjettet.

P18 Politisk styring

Status og vurdering

Programrådet har et positivt avvik på 0,8 millioner kroner mot periodisert budsjett per februar. Lønn og politiske godtgjørelser har et lite overforbruk på 0,2 millioner kroner, men foreløpig ser det ut til at etterlønnsavsetning for gamle ordførere kun er mottatt fra Drammen, og ikke fra Nedre Eiker og Svelvik.

Andre driftsutgifter har underforbruk, men disse skyldes hovedsaklig periodisering av KS-kontingenter og revisjonshonorar. Programrådet har varslet behov for 6,1 millioner kroner for å dekke folkevalgtes lønn og godtgjørelser. Dette vil vurderes frem mot 1. tertialrapport.

Konklusjon:

Programrådet forventes å gå i balanse under forutsetning av tilførsel av varslet behov for midler.

Investeringsbudsjettet

Kommunekassens investeringsbudsjett for 2020 er 361,6 millioner kroner. I tillegg har Drammen Eiendom KF et investeringsbudsjett på 481,1 millioner kroner slik at samlet investeringsbudsjett er på 842,7 millioner kroner. Per februar har det påløpt investeringsutgifter på totalt 87 millioner kroner, fordelt på 38 millioner kroner i kommunekassen og 49 millioner i regi av Drammen Eiendom KF. Det er per februar ingen kjente avvik å melde. Grunnlaget for årets investeringsbudsjett inkluderer prosjekter som var påbegynt i de gamle kommunene, nye prosjekter samt rammebevillinger.

I tillegg til dette kommer ubrukte investeringsmidler tilhørende 2019 fra de gamle kommunene som skal overføres til ny kommune. Dette skjer vanligvis i forbindelse med at kommunestyret behandler årsberetning og regnskap for 2019 i juni. Frem til da så forutsettes det at ubrukte investeringsmidler til prosjekter som har hatt forsinket fremdrift og således ikke ble ferdigstilt i 2019 re-bevilges til samme formål i 2020. Dette har vært vanlig praksis i de gamle kommunene.

Ubrukte lånemidler på prosjekter som er avsluttet er det opp til kommunestyret å omdisponere til andre formål eller det kan benyttes til å redusere årets låneopptak til investeringsformål.

Første statusrapportering på investeringer i 2020 fremlegges i 1. tertialrapport. Eventuell innstilling til endringer i årets investeringsbudsjett vil bli foreslått når kommunestyret behandler 1. tertialrapport. Alle investeringsprosjekter i de gamle kommunene vil måtte gjennomgås og innstilling til disponering av ubrukte investeringsmidler vil bli foreslått når kommunestyret behandler årsberetning og regnskap for 2019. Disse sakene behandles av kommunestyret i samme møte, normalt i juni.